

praktijkvraag

Waterschappen en staatssteun (deel 2)

Vraag

In de rubriek Vraag van de week stond eerder uitleg over gevallen wanneer subsidies aan waterschappen niet als staatssteun in de zin van artikel 87 lid 1 EG-Verdrag gekwalificeerd worden. Zijn er voorbeelden van beschikkingen van de Europese Commissie waaruit blijkt hoe waterschappen wél met staatssteun in aanraking komen?

Antwoord

De Commissie heeft zich in het verleden een aantal malen uitgesproken over zaken die voor waterschappen relevant zijn. Hieronder worden twee voorbeelden besproken.

In 2002 heeft de Commissie de Nederlandse regeling voor vrijstelling van verontreinigingsheffing goedgekeurd ([steunmaatregel nr. N 157/2002](#)). Deze regeling vloeit voort uit de 'Circulaire voor subsidies als bedoeld in artikel 27, eerste lid, onderdeel d), van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren' van 29 november 2002. Particulieren, bedrijven en overheidsinstellingen die verontreinigd afvalwater lozen, betalen de verontreinigingsheffing. De hoogte van de belasting is afhankelijk van de vervuilingwaarde van de geloosde afvalstoffen. Onder deze regeling kunnen waterschappen een korting op de verontreinigingsheffing aan grote lozers verlenen om deze bedrijven te weerhouden hun afvalwater zelf voor te zuiveren. Het voorzuiveren van afvalwater heeft namelijk nadelige invloed op het rendement van de bestaande rioolwaterzuiveringsinstallaties. Het doel van de regeling is een optimale benutting van deze installaties en het zoveel mogelijk voorkomen van kapitaalvernietiging en stijging van de verontreinigingsheffing voor alle andere lozers.

De Commissie stelde vast dat slechts bepaalde, door waterschappen geselecteerde bedrijven van de regeling kunnen profiteren. De financiële steun aan de begunstigde bedrijven versterkt hun positie. Dat kan tot een verandering van de marktvoorwaarden voor hun concurrenten leiden en een ongunstig effect op het handelsverkeer tussen de lidstaten hebben. De regeling betreft, volgens de Commissie, staatssteun in de zin van het EG-Verdrag. Vervolgens heeft de Commissie de vrijstellingsregeling goedgekeurd omdat deze als een vorm van belastingverlaging voldeed aan de voorwaarden van de Kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu ([steunmaatregel nr. N 157/2002](#)).

De waterschappen kunnen deze regeling tot 2013 toepassen. In het algemeen kan worden gesteld dat een verlaging van waterschapslasten ten gunste van bepaalde ondernemingen onder omstandigheden als staatssteun kan worden gekwalificeerd.

Verder kan staatssteun aan de orde zijn bij projecten van of met waterbedrijven. Vaak zijn er staatsmiddelen bij betrokken, niet zelden via waterschappen. Volgens de Commissie, zo blijkt het uit haar beschikking van de Commissie nr. N 443/2003 over de zogenaamde grijswater circuits in Vlaanderen, kunnen bepaalde projecten staatssteun bevatten, en moeten eerst ter goedkeuring aan de Commissie worden voorgelegd.

Het doel van de regeling voor grijswater circuits was het gebruik van grondwater door industriële ondernemingen te vervangen door het gebruik van water uit alternatieve bronnen. Er werd verwacht dat de distributie van "grijswater" (zoals gezuiverd afvalwater, hemelwater of oppervlaktewater) noodzakelijk kan worden vanwege een tekort aan grondwater op diverse plaatsen in Vlaanderen. De Belgische overheid was voornemens financiering te verstrekken aan Vlaamse waterleveranciers ten behoeve van investeringen in infrastructuur voor de distributie van grijs water. De Vlaamse waterleveranciers zijn zonder uitzondering overheidsinstanties; de watervoorziening in België is een exclusieve bevoegdheid van de overheid. Derhalve was België van mening dat de aanleg van

Reacties en disclaimer:

Van de informatie in dit document mag onbeperkt gebruik worden gemaakt, mits de bron wordt vermeld. Opmerkingen over de inhoud en suggesties voor aanvullingen zijn van harte welkom op info@europadecentraal.nl. Aan dit document is de grootst mogelijke zorg besteed, maar Europa decentraal kan niet instaan voor de juistheid van de informatie en aanvaardt geen aansprakelijkheid voor mogelijke vervolgschade door het gebruik ervan.

praktijkvraag

grijswater circuits een openbare dienstverplichting is en de financiering van de investeringen niet als staatssteun kan worden gezien.

De Europese Commissie ging hierin niet mee en benadrukte dat in dit geval toch sprake was van staatssteun. Zij wees erop dat, hoewel de activiteiten van de Vlaamse drinkwater bedrijven op dit moment vrijwel volledig geconcentreerd zijn op de thuismarkt, de Vlaamse wetgeving toestaat dat Vlaamse gemeentelijke samenwerkingsverbanden (waarin ook gemeentebedrijven kunnen participeren) over de grens kunnen opereren en ook dat buitenlandse ondernemingen aan deze samenwerkingsverbanden kunnen deelnemen.

De Commissie merkte op dat deze investeringssteun verbonden is aan milieubescherming op regionaal niveau en niet bedoeld is om de individuele drinkwaterbedrijven direct te bevoordelen. Daarnaast bestond er op dat ogenblik, vanwege de hoge kosten, geen enkel commercieel belang in de ontwikkeling van grijswater circuits. Gezien de zeer beperkte mate van concurrentievervalsing en het duidelijke algemene milieubelang van de regeling heeft de Commissie deze goedgekeurd.

Deze beschikking wijst ook op het feit dat investeringen van waterschappen en andere (decentrale) overheden in activiteiten met een duidelijk algemeen milieubelang niet automatisch 'staatssteunvrij' zijn. Elk geval moet op zijn eigen merites worden beoordeeld en mogelijk dient een (investerings)maatregel vooraf bij de Commissie te worden aangemeld. Vervolgens kan de Commissie deze met milieuoverwegingen in het achterhoofd goedkeuren.

Meer informatie

[Steunmaatregel nr. N 157/2002](#) Vrijstelling verontreinigingsheffing

Melvin Koenings, '[State aid in water sector: second circuit water – Belgium](#)', Competition Newsletter No.3 – Autumn 2004

[Steunmaatregel nr. N 443/2003](#) Grijswater circuits

Reacties en disclaimer:

Van de informatie in dit document mag onbeperkt gebruik worden gemaakt, mits de bron wordt vermeld. Opmerkingen over de inhoud en suggesties voor aanvullingen zijn van harte welkom op info@europadecentraal.nl. Aan dit document is de grootst mogelijke zorg besteed, maar Europa decentraal kan niet instaan voor de juistheid van de informatie en aanvaardt geen aansprakelijkheid voor mogelijke vervolgschade door het gebruik ervan.